

פתרון בגרות בהיסטוריה

022382	← מספר שאלון
24/06/2019	← תאריך בחינה
18:00	← שעת בחינה
יוסי	← כותב/ת הפתרון

1א. הדרישות וההתחייבויות של הבריטים ושל הערבים המוזכרות במסמכי מקמהון הם:

1. הבריטים שרצו להחליש את העות'מניים דרשו מחוסיין לצאת למרד ערבי נגד העות'מניים.
2. בתמורה הבטיחו הבריטים למלא את דרישת חוסיין להקים מדינה ערבית בכל השטח מערבית לחלב, חמה, חומס ודמשק.
3. הבריטים החריגו את הבטחתם באזורים שבהם אין אוכלוסייה ערבית טהורה.

הבריטים לא התכוונו לתת לחוסיין את שטח ארץ ישראל, כי היא חולקה עם צרפת בהסכמי סייקס-פיקו וגם איטליה ורוסיה התנגדו שארץ ישראל תימסר. דרישתם הייתה שארץ ישראל תישאר בשליטה בינלאומית להבטחת האינטרסים שלהם במקומות הקדושים.

1ב. מטרת החתימה על הסכם סייקס-פיקו הייתה לקבוע את אזורי השליטה של המעצמות לאחר המלחמה.

מלבד החלוקה בין המעצמות הועלו שני רעיונות הקשורים לארץ ישראל:

1. בגלל החשיבות הבינלאומית והחשיבות של השליטה על המקומות הקדושים יחול על ארץ ישראל שלטון בינלאומי.
2. ירושלים החשובה לדתות השונות תהיה שטח בינלאומי נגיש לבני כל הדתות.

שני מאפיינים של הסכמי סייקס-פיקו הם:

1. טענה שעלתה כמעט מכל המעורבים שבריטניה נתנה הבטחות כפולות לצדדים.
2. החלוקה השרירותית של השטח בלי להתחשב בגורם הדמוגרפי, מצביע על גישה אימפריאליסטית מתנשאת שרואה באינטרסים של המעצמות את העיקר.

2א. ע"פ פרידמן הגורמים שהובילו להחלטה לנתק את עבר הירדן המזרחי מארץ ישראל הם:

1. לרצות את עבדאללה, לתפיסת הבריטים בהתאמה לאגרות מקמהון.

פתרון בגרות בהיסטוריה

2. בתמורה לעבר הירדן המזרחי וויתרו פייסל ועבדאללה על דרשותיהם על ארץ ישראל המערבית ומאפשרים לבריטים לעמוד בהתחייבותם ע"פ הצהרת בלפור ליהודים.
 3. הנחישות והלחץ שהפעיל מושל עבר הירדן, פילבי, לנתק את השליטה של המנדט הבריטי על עבר הירדן המזרחי.
- 2ב. הנימוקים המוכיחים את הלגיטימיות של ניתוק עבר הירדן המזרחי הם:
1. ע"פ סעיף 25 לכתב המנדט נקבע כי בריטניה רשאית לעשות שינויים כפי שתמצא לנכון.
 2. הרברט סמואל הנציב העליון בארץ ישראל קבע כי עבר הירדן המזרחי אינו חלק מארץ ישראל המערבית.
 3. הלורד מילנר קבע כי עבר הירדן יהווה אזור חיץ בטחוני לפלשתינה.
- 3א. המחלוקת בקבינט הבריטי בדבר הנסח של הצהרת בלפור שיקפה למעשה את המאבק הפוליטי בין הרפורמים שרצו לסיים את המלחמה עם העות'מניים במו"מ ופשרה, לבין הרדיקלים שמטרתם הייתה לפרק את האימפריה העות'מנית ולספח את ארץ ישראל לבריטניה.
- התנועה הציונית השתלבה במאבק הרעיוני הזה, כפי שמשתקף הניגוד בין שני היהודים הבריטיים הלורד מילנר והלורד מונטגיו:
1. העמדה הרפורמית כפי שבוטאה על ידי הלורד מונטגיו, שטען שהיהדות היא דת ולא לאום ולכן אין לתת לקבוצה דתית שהיא לא עם, שליטה על חבל ארץ במטרה להקים מדינה ריבונית.
 2. אלפרד מילנר שביטא את העמדה הרדיקלית הממותנת, תמך בהצהרת בלפור שכן לתפיסתו זה יחזק את אחיזתה של בריטניה במזה"ת, למרות שלגישתו יש להוציא את העות'מניים במו"מ ולא במלחמה. מילנר גם צידד בהקמת יישוב יהודי בא"י בשליטה בריטית ולא בהקמת מדינה יהודית ריבונית?
- 3ב. פרסומה של הצהרת בלפור על ידי בריטניה, היא כתוצאה מהצעתו של הלורד בלפור על מנת לשרת את מטרתם של הלאומיים היהודים = הציוניים